

Reakcije na Zakon o zaštiti potrošača

Bez konzultacija s potrošačkim udrugama

Praksa će pokazati je li i ovaj zakon rađen za zaštitu trgovaca ili potrošača

U periodu od 10. do 24. siječnja 2014. godine Ministarstvo gospodarstva je provelo javnu raspravu o novom Zakonu o zaštiti potrošača koji su izradili bez konzultacija s potrošačkim udrugama. Točnije, u rujnu 2013. godine pozvali su člana naše udruge na sastanak o Zakonu, gdje se govorilo o 3 (tri) članka zakona. Smjeli smo govoriti samo o promotivnoj prodaji, akcijskoj prodaji i sniženju cijena. Žalosno je što naše Ministarstvo gospodarstva, suprotno „Kodeksu savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata“ (NN 140/09), nije dozvolilo da raspravljamo o prijedlogu cijeloga zakona. Kako bismo dobili prijedlog zakona pisali smo dopise predsjedniku Vlade Republike Hrvatske i ministru gospodarstva, ali prijedlog zakona nikako nismo mogli dobiti. U međuvremenu je održana i sjednica Nacionalnog vijeća za zaštitu potrošača, koje je savjetodavno tijelo Vlade Republike Hrvatske, i na toj je sjednici bila točka dnevnog reda Zakon o zaštiti potrošača. Čak niti tada članovima Nacionalnog vijeća nije dostavljen prijedlog zakona. Iz navedenog se vidi koliko je uopće stalo predlagatelju, Ministarstvu gospodarstva, da uključi zainteresiranu javnost, po-

sebno potrošače, i da se s njom savjetuje. Vjerojatno nas nisu zvali u radnu grupu za izradu zakona iz jednostavnog razloga što smo se prilikom izmjena i dopuna zakona iz 2009. godine uspjeli izboriti da nam ne ukinu vrlo važno pravo za potrošače, a to je da potrošač ima pravo zamjene novog neispravnog proizvoda prije popravka. Na postojeći prijedlog Zakona Hrvatska udruga za zaštitu potrošača je dala šezdesetak amandmana, a naglasili bismo sljedeće:

1. Potrošač ima pravo vratiti ispravan proizvod u roku 8 dana od dana kupovine u originalnoj ambalaži, te ima pravo na zamjenu u obliku drugog proizvoda ili ako nema nešto što bi potrošaču odgovaralo ima pravo na povrat novca;
2. Trgovac je dužan potrošačima omogućiti podnošenje pisanih prigovora u prodajnom prostoru te potrošač mora dobiti kopiju svog prigovora;
3. Trgovac je dužan popraviti proizvod u primjerenom roku, a najdulje za 15 dana od dana predaje proizvoda;
4. Jamstveni rok za sve proizvode mora biti propisan u minimalnom trajanju od 2 godine kao u zemljama Europske unije;
5. Prilikom posebnih oblika prodaje (akcija, sniženje, rasprodaja) mora se istaknuti redovna cijena prodaje koja ne smije biti na proizvodu manje od 30 dana;
6. Treba taksativno navesti javne usluge, kao što je bilo i do sada, nadopunjujući ih s financijskim uslugama, javnim parkiralištima, upraviteljima zgrada;
7. Cijena javne usluge mora biti obračunata temeljem zakonskih propisa, a zakonitost cijena nadgleda nadležno Ministarstvo;
8. Jedinična cijena po kojoj se obračunava javna usluga mora sadržavati sve troškove kako potrošači ne bi bili diskriminirani (plaćanje fiksnih mjesečnih naknada);
9. Tijela koja odlučuju o pravima i obvezama potrošača javnih usluga, moraju osnovati savjetodavna tijela (Savjeti) u koja će biti uključeni predstavnici udruga potrošača, a odluke će donositi nakon suglasnosti savjetodavnog tijela, na transparentan, objektivan i nediskriminirajući način (vratiti u prijedlog zakona);
10. Tražbina naknada za javne usluge, kao i za sve troškove kućanstava koji se plaćaju u jednakim vremenskim razmacima, zastarijeva za jednu godinu.

Smatramo lošim što je iz prijedloga zakona izbačen članak po kojem je lokalna zajednica bila dužna osnovati Savjete za zaštitu potrošača koji su davali mišljenje o povećanjima ili smanjenjima cijena komunalnih javnih usluga. Nadalje, iz zakona je izbačen članak koji definira zastaru za javne usluge i troškove domaćinstva. Tako će to ponovo rješavati Zakon o

obveznim odnosima koji to nije dobro definirao, posebno usluge koje se plaćaju u jednakim vremenskim razmacima. Zakonom o zaštiti potrošača kao specijalnim zakonom bili su definirani rokovi zastare za sve sadašnje i eventualno buduće javne usluge. U prijedlogu zakona je navedena i kolektivna zaštita, a uredbom će biti propisano tko će moći pokrenuti kolektivnu zaštitu. Nažalost, nigdje nije predviđen novac za kolektivnu zaštitu jer tužbe moraju pokrenuti i voditi stručnjaci – odvjetnici. Tako da i to što je lijepo zamišljeno nije baš i ostvarivo. Svakako se može steći dojam kako je dosta toga u zakonu predviđeno da pomogne kapitalu, a protiv potrošača jer su iz dosadašnjih zakona izbačena neka dobra rješenja. Prvim Zakonom o zaštiti potrošača trgovac je bio dužan na svaki proizvod staviti cijenu. To je izbačeno iz zakona, trgovcu se omogućava da traži no-

Hrvatska udruga za zaštitu potrošača osnovana je 1997. godine u Zagrebu, a registrirana je 1998. godine. U to je vrijeme bila prva udruga za zaštitu potrošača u Republici Hrvatskoj.

Cilj udruge je promicanje prava potrošača na općoj razini zaštite potrošača kako bi se organizirani potrošači uključili u predlaganje zakona i zakonskih propisa, kako bi pratili provođenje istih i kako bi mogli predlagati izmjene i nadopune postojećih propisa.

Također, udruga djeluje davanjem savjeta potrošačima i edukacijom potrošača kroz organiziranje predavanja i radionica za potrošače, a u najnovije vrijeme sudjelujemo u projektima Grada Zagreba koji na taj način pomaže rad udruge.

vac unaprijed, radi s novcem potrošača, ali kamata koju plaća potrošaču je nekoliko puta manja nego da je taj novac posudio od banke. Omogućava se trgovcu da ugovor putem sredstava daljinske komunikacije postane pravovaljan, bez da trgovac pošalje obavijest o takvoj vrsti ugovora potrošaču. Ovaj prijedlog zakona ima i

nekih dobrih rješenja, a praksa će pokazati je li i ovaj zakon rađen za zaštitu trgovaca ili potrošača kako možemo iščitati iz naslova „Zakon o zaštiti potrošača“.

Tomislav Lončar, tajnik HZUP-a

Luka Burilović izabran za predsjednika HGK

Na 6. sjednici Skupštine Hrvatske gospodarske komore održanoj 3. ožujka u Vijećnici, u skladu s odredbama Poslovnika o radu Skupštine, tajnim glasovanjem na glasačkim listićima za predsjednika HGK izabran je Luka Burilović koji je u drugom krugu izbora sa 41 glasom pobijedio Damira Kuštraka, za kojeg je glasalo 30 članova Skupštine Komore.

Novi predsjednik HGK, koji će aktivno stupiti na tu poziciju 1. travnja, u svom je predstavljaju programa posebno istaknuo njegove četiri točke. Povjerenje, Komoru kao gospodarski servis, kao aktivnog sudionika gospodarskih procesa te ulogu gospodarske diplomacije. „Povjerenje Komore ozbiljno je narušeno te je prvi cilj vra-

ćanje ugleda i povjerenja. Komora mora biti transparentnija, biti kvalitetniji gospodarski servis te pružati adekvatnu protuuslugu svojim članicama na način da stvori paletu novih usluga i poboljša postojeće. Također, HGK mora biti aktivan sudionik i predlagatelj gospodarske politike s jedne strane, ali i njen korektiv s druge.

U programu je istaknuto kako je snažna i konsolidirana HGK danas potrebna više nego ikada s obzirom na konstantni rast nezaposlenosti koja premašuje 380 tisuća, veliku nelikvidnost realnog sektora te pada proizvodnje i izvoza. Dosadašnji rad u gospodarstvu i privatnom poduzetništvu, iskustva stečena na mjestu pomoćnika ministra u Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva RH te dugogodišnji rad na poziciji predsjednika Uprave Sladorane d.d., smatra Burilović, predstavljaju kvalitetnu podlogu za preuzimanje odgovornosti pozicije predsjednika HGK. „Komori je potreban 'predsjednik prijatelj' koji poznaje realan sektor, s političkim iskustvom, ali koji istovremeno nije ovisan o politici“, rekao je zaključno Burilović.

Ostali kandidati za predsjednika Hrvatske gospodarske komore u mandatnom razdoblju 2014. – 2018. godine bili su: Vladimir Ferdelji, Zlatko Hodak i Damir Kuštrak te je svaki od njih predstavio svoj program rada - viziju budućeg rada HGK sukladno odredbama Statuta. ■